

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจำเพาะ

จังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดใหญ่ มีพื้นที่ 10,211.492 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 1.98 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งประเทศ เฉพาะจังหวัดในภาคใต้ 14 จังหวัด พื้นที่ของนครศรีธรรมราชจะเป็นรองก็แต่เฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่านั้น แต่มีประชากรมากที่สุดของภาคใต้ อาณาเขตของจังหวัดตั้งอยู่ประมาณลองติจูด $99^{\circ}.15-100^{\circ}.15$ ตะวันออก และประมาณละติจูด $8^{\circ}-9^{\circ}.19$ เหนือ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่ที่พิกัดละติจูด $99^{\circ}.58$ 18.5 และลองติจูด $8^{\circ}.25.12.5$ ตั้งอยู่บริเวณเกือบกึ่งกลางของแหลมมลายูหรือแหลมไทย

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนกลาง ระหว่างเส้นรุ้งที่ 8-10 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 99-15-100-05 องศาตะวันออก ระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถไฟ 816 กิโลเมตร โดยรถยนต์ 860 กิโลเมตร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดจังหวัดตรัง พัทลุง และจังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดอำเภอไทย ซึ่งมีฝั่งทะเลยาว 225 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

การปกครอง

จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น 21 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 165 ตำบล 1,522 หมู่บ้าน

ประชากร

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีประชากรทั้งหมด 1,502,645 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้หญิงกับการเมืองกรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง นั้น สามารถวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์
2. ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ
3. ข้อมูลสำคัญในการมีส่วนร่วมทางด้านสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และการพัฒนาศักยภาพของตนเองมากนักน้อยเพียงใด
4. ข้อมูลของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์

ตารางที่ 1 เพศ คิดเป็นร้อยละ 100

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	100	100
รวม	100	100

จากตารางที่ 1 เกี่ยวกับเพศ จะเห็นได้ว่าการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวซึ่งเก็บข้อมูลเฉพาะผู้หญิง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าในการสำรวจผู้หญิงให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 2 อายุ

จัดเป็นช่วงอายุ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	7
30 - 39 ปี	20
40 - 49 ปี	28
50 - 59 ปี	23
60 - 69 ปี	19
70 - 79 ปี	3
รวม	100

จากตารางที่ 2 เกี่ยวกับอายุ จะเห็นได้ว่าอายุระหว่าง 40-49 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ส่วนอายุ 50-59 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และอายุระหว่าง 30-39 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิงที่อายุต่ำกว่า 30 ปี และในช่วงอายุ 70-79 ปี

ตารางที่ 3 การศึกษา

ระดับการศึกษา	ร้อยละ
ป.2	1
ป.4	40
ป.5	1
ป.6	18
ป.7	3
ม.3	10
ม.6	4
ป.ว.ช.	5
ป.ว.ส.	2
ม.ศ.3	4
ม.ศ.4	1
ป.ว.ท.	1
ป.ก.ศ.สูง	2
ปริญญาตรี	3
ไม่มีการศึกษา	5
รวม	100

จากตารางที่ 3 เกี่ยวกับระดับการศึกษาจะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะให้ความสนใจในเรื่องปัญหา อุปสรรคและปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิงที่มีระดับการศึกษาสูง

ตารางที่ 4 ศาสนา

ศาสนา	ร้อยละ
พุทธ	87
อิสลาม	13
รวม	100

จากตารางที่ 4 เกี่ยวกับการนับถือศาสนา จะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 87 ส่วนผู้หญิงที่นับถือศาสนาอิสลามมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่นับถือพุทธศาสนามีความกระตือรือร้นในเรื่องคำกล่าวมากกว่าผู้หญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม

ตารางที่ 5 สถานภาพ

สถานภาพ	ร้อยละ
โสด	8
สมรส	76
หย่าร้าง	6
แยกกันอยู่	-
ม่าย	10
รวม	100

จากตารางที่ 5 เกี่ยวกับสถานภาพ จะเห็นได้ว่าสถานภาพสมรสที่มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76 สถานภาพโสด มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ส่วนสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และสถานภาพม่าย มีจำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงที่อยู่ในสถานภาพสมรสแล้วจะให้ความสนใจมากกว่า เพราะภาระหน้าที่ หรืองานต่าง ๆ ที่ทำในปัจจุบันทำให้ผู้หญิงและผู้ชาย จะมีความเสมอภาคกันในทุก ๆ ด้าน จึงทำให้ผู้หญิงหันมาสนใจในเรื่องการเมืองมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 6 ลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	ร้อยละ
เดี่ยว	85
ขยาย	15
รวม	100

จากตารางที่ 6 เกี่ยวกับลักษณะครอบครัว จะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่ให้ความสำคัญในเรื่องปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเกื้อหนุน ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นส่วนมาก จะมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว เพราะสมาชิกในครอบครัวมีเฉพาะ พ่อ แม่และลูก ทำให้การดูแลสมาชิกในครอบครัวไม่ยากลำบากและดูแลได้อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 7 สถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	ร้อยละ
หัวหน้าครอบครัว	16
ภรรยา	68
ผู้อาศัย	16
รวม	100

จากตารางที่ 7 เกี่ยวกับสถานภาพครอบครัว จะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่ให้ความสนใจในเรื่องค่ากล่าว จะมีสถานภาพทางครอบครัวเป็นภรรยา ซึ่งจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 68 ส่วนสถานภาพหัวหน้าครอบครัวและผู้อาศัยมีจำนวนเท่ากัน คือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 กล่าวคือ ภรรยาส่วนใหญ่จะรับภาระทางบ้านไม่มากนัก เนื่องจากจากส่วนใหญ่จะเป็นแม่บ้านดูแลบ้านและหารายได้เสริมมาเป็นครั้งคราว

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ร้อยละ
1 คน	4
2 คน	10
3 คน	16
4 คน	22
5 คน	18
6 คน	16
7 คน	7
8 คน	3
10 คน	4
รวม	100

จากตารางที่ 8 เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว จะเห็นได้ว่าครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ส่วนครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน และ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่ให้ความสนใจในเรื่องการเมืองจะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่มากนัก

ตารางที่ 9 อาชีพ

อาชีพ	ร้อยละ
ทำนา	3
ทำสวน	13
ทำไร่	-
เลี้ยงสัตว์	7
ประมง	9
ค้าขาย	28
จักสาน	-
ธุรกิจส่วนตัว	6
ข้าราชการ	-
ข้าราชการบำนาญ	-
ผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ	9
ลูกจ้างภาคเอกชน	4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-
อื่น ๆ	21
รวม	100

จากตารางที่ 9 เกี่ยวกับกรประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่ประกอบอาชีพค้าขายมีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ประกอบอาชีพทำสวน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ส่วนผู้หญิงที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่ประกอบอาชีพค้าขายนอกเหนือจากเวลาที่ขายของแล้ว เวลาที่เหลืออยู่นั้นจะใช้กับการพูดคุยกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มนักรการเมืองอื่น เพราะมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์ทางช่องทางของอาชีพ

ตารางที่ 10 รายได้

รายได้	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	74
ต่ำกว่า 20,000	18
ต่ำกว่า 30,000	3
ต่ำกว่า 50,000	4
ต่ำกว่า 100,000	1
อื่น ๆ	
รวม	100

จากตารางที่ 10 เกี่ยวกับรายได้ จะเห็นได้ว่า รายได้ที่ได้ต่อเดือนนั้นต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74 ส่วนรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท มีจำนวน 18 คิดเป็นร้อยละ 18 และรายได้ที่ต่ำกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำต้องการพัฒนารายได้ จึงหันมาให้ความสนใจในด้านการเมืองซึ่งถือว่าเป็นการใช้เวลาที่เหลือให้เป็นประโยชน์และเพื่อหารายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง เพราะกระแสสังคมมองว่านักการเมืองหรือกลุ่มคนทำงานด้านการเมืองร่ำรวยและมีช่องทางทางการเงินได้ง่ายกว่าอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
1	ท่านมีสิทธิในการตัดสินใจในการใช้จ่ายในครัวเรือน มากน้อยเพียงใด	51	41	7	1	100
2	ท่านมีสิทธิในการตัดสินใจในการเลือกที่อยู่อาศัย ตึกต่าง ๆ	49	38	8	5	100
3	สิทธิในการตัดสินใจในการศึกษาของบุตร	62	23	7	8	100
4	สิทธิในการเก็บรักษารายได้ของครอบครัว	52	35	9	4	100
5	สิทธิในการซื้อขายที่ดิน อยู่อาศัย	14	50	11	25	100
6	สิทธิในการกู้หนี้ยืมสิน	29	45	14	12	100
7	สิทธิในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	52	33	11	4	100
8	สิทธิในการตัดสินใจวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ในครอบครัว	51	37	9	3	100
9	สิทธิในการตัดสินใจเลือกกระทำกิจกรรมใด ๆ ด้วย ตนเอง	81	12	6	1	100

ผลสรุปจากข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ จากตารางที่ 2

ลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าสิทธิในการตัดสินใจในการใช้จ่ายในครัวเรือนของผู้หญิงจัดอยู่ในปริมาณมาก

ลำดับที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้านเป็นหน้าที่ของผู้หญิงส่วนใหญ่

ลำดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะเป็นผู้จัดการดูแลการศึกษาของบุตรเป็นส่วนใหญ่และมากกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 4 แสดงให้เห็นว่ารายได้ของครอบครัวส่วนมากผู้หญิงจะเป็นผู้จัดการเก็บรักษาทั้งหมดเพราะผู้หญิงเก็บได้ดีกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 5 แสดงให้เห็นว่าสิทธิในการซื้อขายที่ดินหรือที่อยู่อาศัยนั้นผู้หญิงยังไม่มีสิทธิมากเท่าที่ควรต้องมีการปรึกษากันก่อนยังไม่มีสิทธิ์ขาด

ลำดับที่ 6 แสดงให้เห็นว่าสิทธิในการกู้หนี้ยืมสินนั้นผู้หญิงก็ยังเป็นผู้มีสิทธิรับผิดชอบสูงกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 7 แสดงให้เห็นว่าสิทธิในการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพนั้น ผู้หญิงมีสิทธิในการเลือกอย่างเลือกอย่างเต็มตัวและสูงมากขึ้น

ลำดับที่ 8 แสดงให้เห็นว่าในการวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราวในครอบครัวผู้หญิงจะมีบทบาทมากและเป็นใหญ่เสมอ

ลำดับที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในการกระทำกิจกรรมใด ๆ นั้น ผู้หญิงก็ยังเป็นตัวของตัวเองและมีสิทธิในการตัดสินใจเองได้สูงขึ้น

ตารางที่ 3 ข้อมูลสำคัญในการมีส่วนร่วมทางด้านสังคม ชุมชน วัฒนธรรมและพัฒนาศักยภาพของตนเองมากน้อยเพียงใด

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
1	การมีส่วนร่วมในงานประเพณีประจำปี	71	26	2	1	100
2	มีส่วนร่วมในงานบุญประเพณีของชุมชน ฯลฯ	76	22	1	1	100
3	มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สิน เงินทอง เครื่องใช้แก่ชุมชน	36	51	11	11	100
4	มีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน	54	35	8	3	100
5	มีส่วนร่วมในการเข้าไปพัฒนาองค์กรเด็กและเยาวชน	14	56	23	7	100
6	มีส่วนในการดูแลสาธารณสุขมูลฐาน	45	47	6	2	100
7	มีส่วนร่วมในการก่อตั้งกลุ่มอาชีพของกรมพัฒนาชุมชน	19	42	27	12	100
8	มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกขององค์กรภาคเอกชนหรือภาคราชการ	15	49	25	11	100
9	มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน	44	45	9	2	100
10	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกองทุนออมทรัพย์สหกรณ์	39	39	13	9	100

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
11	มีสิทธิในการแสวงหาทางเลือกด้านอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว	37	35	14	14	100
12	มีส่วนร่วมในการวิ่งเต้นหาต้นทุนเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้ตนเองและชุมชน	19	51	15	15	100
13	มีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือครัวเรือนการต่อรองราคาสินค้า ฯลฯ	9	27	37	27	100
14	มีส่วนร่วมในการต่อรองราคาทางการตลาดให้แก่สังคม ชุมชน	5	25	30	40	100
15	มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการก่อตั้งกลุ่มของสตรี	40	33	18	9	100
16	มีส่วนร่วมในการนำปัญหาของชุมชนมาเสนอต่อผู้นำ ฯลฯ	39	34	16	11	100
17	มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนจัดทำโครงการของหมู่บ้าน	19	35	29	17	100
18	มีความสนใจในข่าวสารที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของชุมชนอื่น ๆ	39	48	9	4	100
19	มีส่วนร่วมกับองค์กรอื่น ๆ นอกภาครัฐราชการช่วยแก้ไขปัญหาสังคม	13	44	29	14	100
20	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน	14	55	22	9	100

ผลสรุปข้อมูลสำคัญในการมีส่วนร่วมทางด้านสังคม ชุมชน วัฒนธรรมและพัฒนาศักยภาพของตนเองมากน้อยเพียงใด

จากตารางที่ 3

ลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าในการร่วมงานประจำปีนั้น ผู้หญิงเสียสละเวลาไปร่วมงานได้มากกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้ไปร่วมงานบุญสูงกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าในการบริจาคเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับชุมชนนั้น ผู้หญิงจะเป็นผู้บริจาคสูงกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 4 แสดงให้เห็นว่าในการมีส่วนร่วมการรณรงค์สิ่งแวดล้อมของชุมชนนั้น ผู้หญิงจะเข้าไปรวมกิจกรรมมากกว่าผู้ชาย

ลำดับที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีบทบาทในการช่วยเหลือและพัฒนาเด็กในยุคนปัจจุบันสูงกว่าเมื่อครั้งในอดีต

ลำดับที่ 6 แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันเรื่องสาธารณสุขจะต้องเป็นความรับผิดชอบของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แต่ผู้หญิงก็ยังมีคามรับผิดชอบมากกว่าในการดูแลในเรื่องนี้

ลำดับที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงในปัจจุบันมีบทบาทสูงกว่าเมื่อก่อนในการเป็นตัวตั้งตัวตีหรือตัวแทนในการช่วยภาคราชการ

ลำดับที่ 8 แสดงให้เห็นว่าในตอนี้ ผู้หญิงเข้าไปร่วมทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมากขึ้น

ลำดับที่ 9 แสดงให้เห็นว่าในตอนี้ผู้หญิงเข้ามาเอาใจจริงเอาจ้งกับการเข้าไปมีส่วนร่วมและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ลำดับที่ 10 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีความกล้าและมีบทบาทในการรวมกลุ่มเพื่อการเป็นสมาชิกการเก็บออมในปริมาณที่มากขึ้นกว่าในอดีต

ลำดับที่ 11 แสดงให้เห็นว่าในการหารายได้เสริมให้กับครอบครัวนั้น ผู้หญิงยังมีโอกาสที่จะทำในระดับปานกลางเท่านั้น

ลำดับที่ 12 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีความสามารถอย่างสูงมากในการที่จะหาต้นทุนมาต่อเติมเสริมอาชีพให้กับครอบครัวของตนเองเป็นอย่างมาก

ลำดับที่ 13 แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันผู้หญิงมีบทบาทและอิทธิพลในการรวมกลุ่มกันมากขึ้นเพื่อเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้กับครอบครัวของตัวเอง

ลำดับที่ 14 แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่าผู้หญิงจะมีการรวมกลุ่มกันได้ดีก็จริงอยู่ แต่ก็ยังไม่สามารถต่อรองผลประโยชน์ให้กับชุมชนได้มากนัก

ลำดับที่ 15 แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้หญิงเริ่มให้ความสำคัญกับตัวเอง โดยมีกาวริเริ่มก่อตั้งกลุ่มสตรีเพื่อประโยชน์ของตัวเองมากขึ้น

ลำดับที่ 16 แสดงให้เห็นว่าตอนนี้ผู้หญิงเริ่มมีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ในการนำปัญหาของชุมชนเข้าไปปรึกษา พูดคุยกับผู้นำชุมชน

ลำดับที่ 17 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีความกล้าแสดงออก และความเป็นผู้นำมากขึ้นในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำโครงการหมู่บ้าน

ลำดับที่ 18 แสดงให้เห็นว่านอกจากเรื่องราวในครอบครัวที่ผู้หญิงต้องสนใจแล้วเรื่องราว ข่าวสาร เศรษฐกิจของชุมชนอื่น ผู้หญิงก็ให้ความสำคัญมากกว่าสมัยก่อน

ลำดับที่ 19 แสดงให้เห็นว่าตอนนี้บทบาทของผู้หญิงได้ขยายไปในวงกว้าง โดยเฉพาะการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรอื่น ในการช่วยเหลือสังคมสูงขึ้น

ลำดับที่ 20 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถมองเห็นสิทธิและผลประโยชน์ต่าง ๆ ของส่วนรวมมากขึ้นจึงมีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้กับชุมชน

ตารางที่ 4 ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเมืองในระดับใด

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
1	ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากผู้นำในท้องถิ่น	47	29	19	5	100
2	ติดตามความเคลื่อนไหวของชุมชนใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องกับกรณีทางการเมือง	24	48	19	9	100
3	ติดตามข่าวสารทางการเมือง,ทางสื่อโทรทัศน์,ทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ	64	28	7	1	100
4	มีความสนใจสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น	31	10	5	54	100
5	มีความสนใจสมัครรับเลือกตั้งระดับชาติ	16	15	11	58	100
6	มีความสนใจสนับสนุนบุคคลอื่น ๆ	66	19	8	7	100
7	ได้พูดคุยกับบุคคลอื่นถึงข่าวสารด้านการเมือง โดยเฉพาะประเด็นผู้หญิงที่กำลังเป็นข่าว	30	48	17	5	100
8	เคยได้รับข่าวสารทางสังคมของบุคคลดังต่อไปนี้ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ นางอุไรวรรณ เทียนทอง นางปวีณา หงส์สกุล มากน้อยเพียงใด	44	40	12	4	100

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
9	เคยช่วยเหลือเครือข่ายผู้หญิง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง ฯลฯ	11	42	32	15	100
10	เคยรับข่าวสารของผู้หญิงที่ต่อสู้เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญหรือการเคลื่อนไหวเพื่อให้ได้ความเสมอภาคระหว่างชายกับหญิง	15	53	24	8	100
11	เมื่อท่านไม่ได้รับความเป็นธรรมท่านตัดสินใจด้วยตนเองในการเรียกร้องสิทธิของท่าน	10	49	34	7	100
12	จะตัดสินใจในการเลือกกระทำทุกสิ่งที่ท่านคิดว่าองค์กรเพื่อผู้หญิงไม่สามารถช่วยได้	7	46	39	8	100
13	หากจะต้องช่วยเหลือสังคม ท่านจะเริ่มต้นโดยรวมกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาแล้วหาทางออกในการแก้ไขอย่างมีระบบ	18	56	18	8	100
14	คิดเสมอว่าทางออกของปัญหาต้องมีการแก้ไขอย่างถูกวิธีและมีทางเลือกมากกว่าหนึ่ง	12	57	16	15	100
15	คอยมองหาโอกาสในการสัมผัสผู้นำทางการเมืองเสมอเพื่อนำปัญหามาปรึกษา	33	37	13	17	100
16	ทุก ๆ ครั้งที่มีการประชุมทางการเมือง ท่านต้องเป็นบุคคลหนึ่งที่แสดงความคิดเห็น ฯลฯ	11	53	18	18	100
17	ท่านเป็นบุคคลแรกที่จะนำองค์กรเอกชนเข้ามาช่วยเหลือชุมชนของท่าน โดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากภาครัฐราชการ	8	25	38	29	100
18	จะตัดสินใจเข้าร่วมประท้วงหากประเด็นเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับ ส่วนร่วม	17	36	20	27	100
19	จะร่วมชุมนุมแก้ไขทุก ๆ ที่ กรณีสินค้าของชุมชนมีปัญหาและรัฐบาลไม่เหลียวแล ภายหลัง การเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากรัฐบาลแล้ว	14	24	25	37	100

ลำดับ	รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม
20	มีความคิดเสมอว่าผู้หญิงมีความสำคัญและเป็นผู้ให้แก่วัฒนธรรมมาโดยตลอด จึงต้องขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมทางสังคมและการเมือง และเป็นบุคคลแนวหน้าในการนำพาความคิดสู่สังคม	54	24	10	12	100

ผลสรุปข้อมูลท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเมืองในระดับใด จากตารางที่ 4

ลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าในระดับท้องถิ่นผู้หญิงก็มีความใกล้ชิดกับผู้นำหรือนักการเมืองท้องถิ่นมากขึ้นจึงสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากบุคคลเหล่านี้ได้

ลำดับที่ 2 แสดงให้เห็นว่านอกจากการเมืองในท้องถิ่นตัวเองแล้ว ปัจจุบันนี้ผู้หญิงก็ยังให้ความสำคัญและติดตามข่าวสารการเมืองกับชุมชนอื่นมากขึ้นด้วย

ลำดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าการสื่อสาร การโทรคมนาคมในปัจจุบันมีความก้าวหน้าไปมากจนทำให้ผู้หญิงหันมาบริโภคข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

ลำดับที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเริ่มมีบทบาทในระดับทางการเมืองมากกว่าเมื่อก่อน โดยเฉพาะผู้หญิงเริ่มมีความคิดกับการลงเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างไปในทิศทางที่สูงขึ้นไปในอนาคต

ลำดับที่ 5 แสดงให้เห็นว่าถึงว่าผู้หญิงจะมีความสามารถและมีบทบาททางเวทีทางการเมืองมากก็จริง แต่ผู้หญิงก็มีความกล้าต่อการรับเลือกตั้งในระดับชาติน้อยมาก

ลำดับที่ 6 แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนนักการเมืองในระดับใดก็ตามนั้น ผู้หญิงยังคงชอบพอที่จะสนับสนุนมากกว่าจะลงเล่นด้วยตนเอง

ลำดับที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงทุกคนหันมาสนใจเรื่องราวของผู้หญิงมากขึ้น ไม่ว่าจะในประเด็นใดก็ตามที่เป็นประเด็นของผู้หญิงทั้งด้านดีและไม่ดี

ลำดับที่ 8 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงในสังคมปัจจุบันติดตามข่าวสารเกี่ยวกับนักการเมืองผู้หญิงมากขึ้นกว่าในอดีต

ลำดับที่ 9 แสดงให้เห็นว่าแม้ผู้หญิงจะให้ความสำคัญกับสิทธิของตนเองมากขึ้น แต่ก็ยังมีความกล้า
ยังน้อยอยู่ ในการที่จะช่วยเหลือผู้หญิงด้วยกันหรือร่วมกิจกรรมของผู้หญิง

ลำดับที่ 10 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่มีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองมีบ้างแต่ยังไม่มากเท่าที่ควร
จึงทำให้ผู้หญิงที่ติดตามข่าวสารในประเด็นที่ปานกลางถึงค่อนข้างมาก

ลำดับที่ 11 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงถึงแม้จะมีความกล้าหาญ แต่เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรมแล้วจะ
ตัดสินใจทำอะไรด้วยตัวเองนั้นจะเป็นความคิดในขั้นปานกลางหรือน้อยอยู่

ลำดับที่ 12 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะทำทุกสิ่งทุกอย่างนั้น โดยไม่ขอความช่วยเหลือจากใครเป็นไปได้
น้อยมาก

ลำดับที่ 13 แสดงให้เห็นว่าการทำงานโดยการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้หญิงและหาทางออก
อย่างเป็นทางการของผู้หญิงยังทำได้ในระดับปานกลางเท่านั้น

ลำดับที่ 14 แสดงให้เห็นว่าในการคิดหาทางออกในทางแก้ปัญหาของผู้หญิงนั้น ผู้หญิงยังหาวิธีการใน
การแก้ปัญหาที่ยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ผู้หญิงต้องพัฒนาวิธีการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
อีกมาก

ลำดับที่ 15 แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้หญิงมีโอกาสในการที่ได้สัมผัสกับนักการเมืองและได้พูดคุยกับ
นักการเมืองยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ดีกว่าในอดีต

ลำดับที่ 16 แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันการแสดงออกทางความคิดจะไม่ถูกจำกัดเหมือนในอดีต แต่การ
แสดงความคิดเห็นด้านการเมืองของผู้หญิงก็ยังอยู่ในระดับปานกลางนั่นเอง

ตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าการแสดงความเป็นผู้นำของผู้หญิงในการช่วยเหลือสังคม โดยร่วมมือกับ
ภาคเอกชนนั้นยังอยู่ในทิศทางที่น้อยมากหรือเกือบไม่มีเลย

ลำดับที่ 18 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงยังให้ความสำคัญกับส่วนร่วมเสมอถึงมันจะไม่มากเพียงแต่อยู่ใน
ระดับปานกลาง เพราะทั้งนี้และทั้งนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับประเด็นที่ต้องการประท้วงด้วย

ลำดับที่ 19 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคมเสมอหากมีโอกาส แต่ในกรณีที่ต้องไป
ชุมนุมและเรียกร้องผลประโยชน์ต่างๆ ในแต่ละโอกาสนั้น ผู้หญิงยังทำได้น้อยมากหรือไม่มีโอกาสได้
ทำเลย

ลำดับที่ 20 แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันนี้ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนทาง
การเมือง และผู้หญิงทุกคนก็พร้อมที่จะอยู่แถวหน้าในการนำพาผลประโยชน์ให้กับสังคม

ผลการสำรวจกลุ่มประชากรเป้าหมายนั้น ผู้ศึกษาได้ออกแบบชุดคำถามอย่างละเอียด เพื่อต้องการทราบผลของงานวิจัยทุกขั้นตอนอย่างครอบคลุม โดยแบบสำรวจดังกล่าวมีชุดความคิดใหญ่ ๆ จำนวน 4 ชุด ชุดที่ 1 ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การนับถือศาสนา สถานภาพ ลักษณะครอบครัว สถานภาพครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และอาชีพ รวมถึงสุดท้ายคือจำนวนของรายได้ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับ จากชุดคำถามดังกล่าวแยกย่อยออกเป็น 10 ส่วน คำถามเฉพาะส่วนของผู้หญิงที่มีบทบาทบนเวทีทางการเมืองเพื่อต้องการเจาะตรงกลุ่มเป้าหมาย ผลสำเร็จออกมาเป็น 100% ของกลุ่มเป้าหมาย และแต่ละคนให้ความสนใจที่จะตอบแบบสอบถาม รวมถึงต้องการขอทราบผลงานวิจัย และแสดงความพร้อมเพียงหากผู้ศึกษาจะจัดพบปะกลุ่มย่อยในลักษณะของโฟกัสกรุปในโอกาสต่อไป

เกี่ยวกับอายุ ในตารางที่ 2 เราได้พบว่าผู้สนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นอยู่ระดับอายุ 40-49 จำนวน 28 คน ส่วนอายุของผู้สนใจมีส่วนร่วมรองลงมาอยู่ระหว่าง 50-59 ปี มีจำนวนมากถึง 23 คน ส่วนกลุ่มที่ 3 มีจำนวน 20 คน คือบุคคลที่อยู่ระหว่างอายุ 30-39 ปี ข้อมูลนี้บอกให้ทราบว่าผู้หญิงที่อายุต่ำกว่า 30 ปี และสูงกว่า 60 ปีนั้น มีน้อยมาก ก่อนหน้าที่ผู้ศึกษาได้ร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผู้ศึกษาเองมีความคิดและมีสมมติฐานในใจว่า ผู้ที่สนใจประเด็นทางการเมืองน่าจะอยู่ในระหว่างอายุประมาณ 30-45 ปี แต่ผลสำรวจออกมาทำให้ผู้ศึกษารู้สึกว่า ยังมีประเด็นซับซ้อนในภาคของการเมืองอีกมาก ทำให้รู้สึกเฝ้าใจในการลงพื้นที่มากกว่าที่คาดหวังไว้ในตอนต้น

เกี่ยวกับระดับการศึกษา ผู้ศึกษาเข้าใจสาระสำคัญทางการเมืองผู้หญิงผิดพลาดไปมาก ตรงกันข้ามที่ผลสำรวจออกมา กล่าวคือ ผลสำรวจบอกว่าผู้หญิงที่มีการศึกษาต่ำ กลับให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิงที่มีการศึกษาสูง ฉะนั้นปัจจัยด้านการศึกษาไม่ได้มีส่วนผลักดันให้ผู้ผ่านเข้ามายังเวทีนี้จำนวนมากอย่างที่คาดคิด ดูรายละเอียดตาราง ที่ 3 ผลสำรวจออกมาว่าผู้หญิงที่มีส่วนทางการเมืองนั้น จำนวนมากที่สุดอยู่ในระดับประถมศึกษาเท่านั้นเอง หากผู้สนใจการเมืองคิดจะทำกิจกรรมดังกล่าวในนครศรีธรรมราชใช้ข้อมูลนี้น่าจะมีผลมาก

เกี่ยวกับการนับถือศาสนาในตารางที่ 4 ผลสำรวจพบว่าผู้หญิงที่สนใจประเด็นปัจจัยที่เกื้อหนุน หรือปัจจัยที่มีอุปสรรคนั้น เป็นผู้หญิงที่นับถือศาสนาพุทธ 87 เปอร์เซนต์ ที่เหลือคือศาสนาอิสลามจำนวน 13 เปอร์เซนต์ ในความเป็นจริง ประชากรชาวมุสลิมในนครศรีธรรมราชนั้นมีมากกว่า 300,000 คน และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นมุสลิมติดต่อกันหลายสมัย เช่น ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ที่ครองตำแหน่งนานถึง 8 สมัย และเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน 2540 แต่มีการเลือกในปีพ.ศ. 2544 ผู้หญิงชาวมุสลิมคือนางฮุวัยดีเยห์ อุซึง พิศสุวรรณ ซึ่งเป็นน้องสาวของนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาในปีเดียวกันนั่นเอง และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงอีกคนหนึ่งมาด้วย คือ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ ทั้งหมดสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งคู่แข่งชั้นขณะนั้นมีพรรคซึ่งเป็นพรรคการเมืองใหม่ คือ พรรคไทยรักไทย เพียงแต่พรรคนี้ไม่ได้ส่งผู้สมัครหญิงแม้คนเดียวในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมี 10 เขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดของ 14 จังหวัดภาคใต้ แต่ผลสรุปจากการเลือกตั้งนั้น ปรากฏว่าพรรคไทยรักไทยพ่ายแพ้ทั้ง 10 เขตเลือกตั้ง ต่อมาสมัยที่ 2 ของพรรคไทยรักไทย เมื่อปี 2548 ก็ได้ส่งผู้สมัครหญิง 1 คน คือ ดร.วีรวรรณ จริงจิตร และพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้ส่งผู้สมัครหญิงเพียงคนเดียวเช่นกัน คือ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธุ์ ผลการเลือกตั้งพรรคประชาธิปัตย์ชนะขาดไปทุกเขตพื้นที่ เช่นในอดีต ผลสำรวจชี้ชัดว่าศาสนาไม่เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเลือกตั้งแต่อย่างใด

เกี่ยวกับสถานภาพ ผลสำรวจพบว่าบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมือง มีสถานภาพสมรสมากถึงร้อยละ 76 ซึ่งสูงมาก แสดงว่าปัจจัยทางครอบครัวเป็นส่วนเกื้อหนุนให้ผู้หญิงมีโอกาสทางการเมืองมากกว่าผู้หญิงโสด หรือผู้หญิงที่มีสถานภาพเป็นม่าย ดูรายละเอียด ตารางที่ 5

ลักษณะของครอบครัว ตามตารางที่ 6 พบว่าครอบครัวลักษณะเดียวมีจำนวนถึงร้อยละ 85 ของผลสำรวจ อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันสังคมไทยลดบทบาทของครอบครัวขยายไป หรือผู้หญิงที่อยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะขยายนั่นอาจจะมีภาระการเลี้ยงดูบิดา มารดา หรือผู้เกี่ยวข้องคนอื่น จนทำให้ไม่มีเวลาสนใจการเมือง ในทางกลับกันผู้หญิงที่มีลักษณะครอบครัวเดียวมีภาระไม่มาก และเวลาเพียงพอในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคแก่ผู้หญิงในลักษณะครอบครัวขยาย จึงเป็นประเด็นที่น่าพิจารณา

สถานภาพครอบครัว ผู้หญิงที่มีบทบาทมากได้แก่ผู้หญิงที่มีลักษณะของผู้ที่เป็นภรรยาตนเองมีใช้หัวหน้าครอบครัวโดยตรง ส่วนผู้หญิงที่มีลักษณะเป็นหัวหน้าครอบครัวมีภารกิจทั้งหมดมีเพียง ร้อยละ 16 รายละเอียดประกอบในตารางที่ 7 เท่านั้นที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สรุปได้ว่า ผู้หญิงที่มีบทบาทมากคือผู้หญิงที่มีใช้เป็นหัวหน้าครอบครัว ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อผู้หญิงที่เป็นหัวหน้าครอบครัวคงจะได้แก่ ทำการทำงานเพื่อยังชีพ และการดูแลครอบครัวในมิติอื่น ๆ ด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ผลสำรวจออกมาว่า จำนวนสมาชิกปานกลาง ทำให้ผู้หญิงมีเวลาและมีโอกาสทางการเมืองสูงกว่าผู้หญิงที่มีสมาชิกในครอบครัวมาก เช่น ในการสำรวจครั้งนี้พบร้อยละ 22 มีสมาชิกในครอบครัวเพียง 4 คน ในส่วนที่สมาชิก 5-6 จัดอยู่ในร้อยละที่ 18 และ 16 ตามลำดับ ส่วนครอบครัวที่มีสมาชิก 1-2 คน กลับมีร้อยละ 4 เท่านั้น รายละเอียดดูจากตารางที่ 8 เพิ่มเติม

เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ จะเห็นได้ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพค้าขายมีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 อาชีพรองลงมาคือ อาชีพทำสวน มีประมาณ ร้อยละ 13 และอื่น ๆ มีประมาณ ร้อยละ 21 ในตารางที่ 9 ผลสำรวจนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงที่ทำอาชีพค้าขาย เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนในการเข้าสู่เวทีการเมืองได้มากกว่าอาชีพอื่น อาจจะเป็นเพราะเครื่องมือในอาชีพ เช่น เวลา สถานที่ ข่าวสาร ข้อมูล เป็นตัวช่วยในการเร่งเร้าให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองง่ายกว่าอาชีพอื่น ๆ ดังที่กล่าวข้างต้น

เกี่ยวกับรายได้ ในตารางที่ 10 ผลสำรวจแสดงตัวเลขออกมาต่ำกว่ามาตรฐานที่ผู้ศึกษาคาดคิดไว้ โดยผู้ศึกษาวิจัยเชื่อว่าฐานะทางการเมืองจะเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งที่จะส่งผลต่อการมีบทบาทหรืออาจจะกล่าวได้ว่า ฐานะทางการเงินเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการทำงานการเมือง แต่ผลปรากฏจากการสำรวจทำให้ผู้ศึกษารู้สึกตื่นตัน และเกิดกำลังใจอยากทำงานการเมืองอีกครั้ง เพราะผลที่ปรากฏเป็นตัวเลขผู้หญิงที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และอีกร้อยละ 18 เป็นของผู้หญิงที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท/เดือน ส่วนที่เกินกว่านั้นมีเปอร์เซ็นต์ต่ำมาก ผลสำรวจสำหรับประเด็นของรายได้ทำให้ผู้ศึกษามองประเด็นที่จะสรุปได้ 2 ประเด็น คือ

1. ผู้หญิงในนครศรีธรรมราชมีรายได้แรงงานต่ำ เช่น ถ้าอยู่ในภาคเกษตรก็จะมีค่าแรง แต่ถ้าอยู่ในภาคลูกจ้างค่าแรงขั้นต่ำ อาจจะต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด รวมถึงหากอาชีพค้าขายคงเป็นการค้าขายย่อย ๆ ไม่ใช่ขายทุน ร้านค้า หรือกลุ่มธุรกิจ

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการสรรหารายได้หรือแหล่งที่มาของรายได้ต่ำ อาจจะเป็นตัวกีดกันให้ผู้หญิงที่มีรายได้ต่ำ อาจมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะมีความเชื่อว่าอาชีพนักการเมืองในปัจจุบันสามารถหารายได้ได้รวดเร็วกว่าการทำงานประเภทอื่น

ส่วนในชุดความคิดชุดใหญ่ ลำดับที่ 2 ว่าด้วยเรื่องของข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ

ตอนที่ 2

สำหรับความสำคัญในการตัดสินใจนี้ จะส่งผลกระทบต่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงทั้งปัจจัยที่เกื้อหนุน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

จากองค์ประกอบของประเด็นคำถามมี 9 ประการ ผู้หญิงมีบทบาทสูงมากในกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานของครอบครัวนั้น การตัดสินใจในการช่วยเหลือครอบครัว การตัดสินใจในการศึกษาของบุตร การวิพากษ์วิจารณ์ การตัดสินใจของสมาชิกในครัวเรือน การเลือกทำกิจกรรมย่อย ๆ เช่น การตัดสินใจช่วยเหลือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานบุญประเพณี เป็นต้น ส่วนเรื่องการตัดสินใจ ซื้อ-ขายที่ดิน การตกแต่งที่อยู่อาศัย การกู้หนี้ยืมสิน และการเลือกที่จะตัดสินใจลงทุนในอาชีพ ยังคงอยู่ในส่วนของผู้ชาย ผู้หญิงมีส่วนร่วมในลักษณะปานกลาง สำหรับประเด็นหลังนั้น ผู้ศึกษาอยากจะต้องสังเกตว่า ปัจจัยพื้นฐานการตัดสินใจนี้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคมากกว่าสำหรับผู้หญิง เพราะยังอยู่ในลักษณะของผู้ตามที่ดีเท่านั้น ดูจากสภาพการเก็บรักษารายได้ผู้หญิงเป็นฝ่ายเก็บรักษาแต่อำนาจตัดสินใจสุดท้ายยังคงอยู่ที่ผู้ชายที่จะจับจ่าย ซื้อ-ขายที่อยู่อาศัยหรือปรับปรุงแต่งอาคารบ้านเรือน ผู้หญิงยังคงตัดสินใจได้เฉพาะ ภายในขอบเขตที่ผู้ชายจัดสรรให้เท่านั้น

ตอนที่ 3

ข้อมูลสำคัญในการมีส่วนร่วมทางด้านสังคม ชุมชน วัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพของตนเองมาน้อยเพียงใด เช่น การมีส่วนร่วมในการประเพณี งานบุญต่าง ๆ งานรณรงค์เพื่อสิ่งแวดล้อม การบริจาคทรัพย์สินให้แก่ชุมชน ตลอดจนพัฒนาองค์กร เพื่อเด็กและเยาวชน ประเด็นเหล่านี้เน้นส่วนที่เกื้อหนุนผู้หญิงต่อการมีส่วนร่วมอย่างมาก ผลสำรวจพบว่า ผู้หญิงมีความพยายามและมีความเป็นผู้นำเกี่ยวกับกิจกรรมที่ลักษณะละเอียดอ่อนสูงกว่าผู้ชายในทุกกรณี ถือว่าการตัดสินใจกระทำนี้เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมาก

หากนับรวมถึงการดูแลสุขภาพมูลฐาน ยังพบว่าก็ยังคงมีบทบาทสูงกว่าผู้ชาย ทั้ง ๆ ที่โดยหน้าที่แล้ว ต้องร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่าย หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพในชุมชน กลับพบว่าค่ามาตรฐานสูงกว่าผู้ชายทั้ง ๆ ที่ในอดีต การเข้าร่วมมือกับงานในภาคราชการเป็นภาพลักษณะของผู้ชายนำเสมอ แต่ปัจจุบันการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น ทำให้ผู้หญิงมีบทบาทรวดเร็วและขยับขึ้นสูงกว่าผู้ชาย แต่ในภาพรวมยังคงไม่มากนัก เช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติด การตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะ สหกรณ์ ผู้หญิงก็มีอัตรานำสูงมากเช่นเดียวกัน ส่วนภารกิจที่ผู้หญิงยังคงอยู่ในระดับปฏิบัติใกล้เคียงกับผู้ชายได้แก่ สิทธิการเลือกอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ การวิ่งเต้นหาทุนมาสนับสนุนชุมชน การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อต่อสู้กับพ่อค้าคนกลางในการต่อรองกับภาครัฐกิจและภาคราชการ เป็นต้น

สำหรับข้อมูลของตอนที่ 3 ผู้ศึกษาให้ลำดับความสำคัญในระดับสูงมากโดยให้ข้อย่อย ๆ ถึง 20 ข้อ เพื่อต้องการลงลึกในส่วนที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังความเป็นตัวตนของผู้หญิง トラบใดก็ตามหากโครงสร้างทางสังคมยังคงปิดโอกาสผู้หญิงอย่างนี้ ปัญหาสังคมล่มสลายเช่นทุกวันนี้ก็คงไม่สามารถแก้ไขได้ ผู้ศึกษามองไกลไปถึงอนาคตของสภาพปัญหาที่สะสมมาเป็นเวลานานและรอวันปะทุขึ้นมา เช่น การสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน เงินทอง ของงบประมาณจำนวนมหาศาลในการแก้ไข และเยียวยา นั่นคือ ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาเหล่านี้สะสมมากกว่า 30-40 ปีแล้ว แต่ละช่วงของรัฐบาลทุกสมัยจะแก้ไขโดยโอนงบประมาณมารักษาสถานภาพยุคแล้ว ยุคเล่าไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ของปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหาจึงมีการแบ่งผลประโยชน์กันระหว่างรัฐ เอกชน เอ็นจีโอ และผู้ก่อการร้าย ผู้บริสุทธ์ที่เป็นคนไทย คนไทยเชื้อสายมุสลิม หรือแม้แต่พระสงฆ์ กลับไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ การปล่อยปะละเลยปัญหาทับถมอย่างนี้เมื่อมาถึงจุด ๆ หนึ่งทุก ๆ ฝ่ายต้องสูญเสีย เจ็บปวดด้วยกัน การมองภาพสังคมไทยทั้งรูปชวานทองจึงดูเสมือนว่าจะไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษามองว่าสังคมในมิติของผู้หญิงยังคงถูกโครงสร้างชายเป็นใหญ่ครอบงำอย่างไม่จบสิ้น อีกประการที่น่าเศร้าที่ผู้ศึกษาค้นพบด้วยตนเองในแทบทุกสังคมคือ การที่ผู้หญิงด้วยกันก็ดกกันเอง นี่เป็นประเด็นที่อยากจะศึกษาต่อหากมีโอกาส ถึงแม้ว่าก่อนหน้านี้จะมีงานวิจัยมาบ้างแล้วก็ตาม

ตอนที่ 4

จะเป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมทางการเมืองว่าอยู่ในระดับใด ผู้ศึกษาต้องการเจาะข้อมูลระดับลึกลงไปในความต้องของเนื้อหาจริง ๆ และในข้อความจำนวน 20 ข้อความต่อ 1 ทุกความคิดเช่นกัน ความคิดรวบยอด (Concept) ของผู้ถูกสัมภาษณ์จะถูกดึงออกมาเป็นลำดับเพื่อค้นหาปัจจัยที่เกื้อหนุน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในทางการเมือง อันได้แก่

การติดตามข่าวสารทางการเมือง ผลสรุปออกมาว่า ในส่วนการติดตามข่าวสารทางการเมืองนั้น ผู้หญิงกับผู้ชายมีความใกล้เคียงกัน เพราะผู้หญิงมีบทบาทในการช่วยเหลือและพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น เช่น ผู้เป็นสมัครเข้าร่วมโครงการ อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน หรือการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตร กลุ่มผลิตผล OTOP (One Tambal One Product) กลุ่มผู้นำสตรี หรือกลุ่มสตรีเพื่อการพัฒนา กิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้สามารถชักนำผู้หญิงเข้าสังคมภายนอกโดยธรรมชาติ ดังนั้น การรับรู้ แลกเปลี่ยน ข่าวสารทางการเมืองจึงเป็นเรื่องธรรมดาในปัจจุบันสำหรับผู้หญิงทั่วไป ถือเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนในการเข้ามีส่วนร่วมของผู้สื่อสารมวลชนก้าวหน้าในเทคโนโลยี เหมาะสมกับสภาพที่เรียกว่ากระแสโลกาภิวัตน์ คือ โลกไร้พรมแดน (Globalization) การไหลบ่าของข้อมูลข่าวสาร การนำเทคนิคสมัยใหม่มาสู่วงการสื่อสารมวลชน (Media) ก็เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนแก่ผู้หญิงในทางการพัฒนาความรู้ ความคิด ความกล้า ในการเป็นผู้นำทางปฏิบัติ ผู้หญิงปัจจุบันกล้าหาญและมีความเป็นผู้นำสูงมากจากในท้องถิ่น เช่น การเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ที่เป็นผู้หญิงสิ่งสำคัญและเป็นความท้าทาย ผู้ศึกษาคิดว่าน่าจะมาจากการเปิดโอกาสของพระราชบัญญัติ 2540 ที่ว่าด้วยความเสมอภาคของมนุษยชน ประเด็นต่างๆที่กล่าวข้างต้นดูเหมือนเป็นเรื่องปกติในสายตาของสังคมไทย แต่เมื่อค้นพบในประเด็นเป็นผู้สนับสนุนอยู่เบื้องต้นของผู้สมัคร ที่ผู้ศึกษาอยากจะให้สังคมทบทวนเป็นประเด็นที่สำคัญ กล่าวคือ ผลสำรวจพบว่า ผู้หญิงนิยมชมชอบในรณรงค์หาเสียง เพื่อสนับสนุนผู้ชายมากกว่าที่จะลงสมัครเป็นตัวเลือกเอง โดยเฉพาะในระดับชาติ อีกประการหนึ่งผู้ศึกษายังมองลึกลงไปว่าเค้าโครงอำนาจของชายเป็นใหญ่ยังคงครอบงำอยู่

โดยเฉพาะปัจจุบันที่ฉายภาพชัดเจนที่สุดคือ จำนวนรัฐมนตรีหญิงในคณะรัฐมนตรีของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่มีสัดส่วนน้อยกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในการประกาศนโยบายของพรรคการเมืองที่จะให้โอกาสผู้หญิงอย่างน้อย 20% เพราะขณะนั้นผู้ศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการก่อตั้งพรรคไทยรักไทย สาขาจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นเพียงสาขาเดียวของภาคใต้ จึงคาดหวังว่าจะได้เห็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นผู้หญิง ไม่ต่ำกว่า 20% แต่ปรากฏว่าภาคใต้นั้นมีผู้สมัครผู้หญิงที่ได้รับการเลือกตั้งมีเพียง 2 คน จากจำนวนเขตเลือกตั้งกว่า 50 เขต รวมถึงคณะรัฐมนตรีด้วยที่ควรจะมีไม่น้อยกว่า 20% อีกด้วย แต่ภาพ 5 ปี ที่ผ่านมากลับไม่มีนโยบายดังกล่าว หรืออาจจะเป็นเพราะผู้หญิงยังไม่พร้อมสำหรับพรรคการเมืองที่เข้มแข็งและยิ่งใหญ่ในปัจจุบันอย่างเช่นพรรคไทยรักไทย แม้ว่าสังคมไทยวันนี้จะมองผู้หญิงในบทบาทของแม่ ภรรยา เลขานุการ หรือเครื่องทดสอบความแข็งแรงทางเพศของผู้ชายเป็นครั้งคราว แต่ผู้หญิงเองนั้นก็พยายามที่เรียกร้องและยืนหยัดเคียงบ่าเคียงไหล่ผู้หญิงทุกคนทั้งที่เธอเหล่านั้นพร้อมหรือไม่ เราจะเดินทางร่วมกันโดยไม่คาดหวังว่าเราจะยื่นล้าหน้าผู้ชาย เพียงแต่เราจะร่วมกันเดินเคียงข้างไปกับผู้ชาย เราเดินทางร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาของชาติบ้านเมืองด้วย อย่าให้สังคมขาดดุลเพียงเพราะแนวคิดเดิม ๆ ของชายไทย ขอโอกาสให้ผู้หญิง และเราจะพิสูจน์ให้เห็นว่าความสมดุลนั้นมีสภาพหน้าตาเป็นอย่างไร และก้าวที่แข็งแรงสง่างามนั้นควรเป็นโอกาสของผู้หญิงบ้าง ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างมาก

จากข้อสรุปในการเก็บข้อมูลทั้ง 4 ส่วน สามารถนำมาตอบคำถามในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการพัฒนาระบบประชาธิปไตยนั้น หากกรอบความคิดที่ยังคงติดยึดอยู่กับกรอบความเชื่อดั้งเดิมในเชิงประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อว่าการกิจการทางการเมืองเป็นของผู้ชาย แม้แต่ผลสำรวจพบว่าปัญหาชายเป็นใหญ่ไม่ใช่อุปสรรคของผู้หญิงในการทำกิจกรรมทางการเมือง โลกของความเป็นประชาธิปไตยคงไม่สามารถหมุนต่อไปได้ แต่หากผู้หญิงเปลี่ยนทัศนคติของตนมาเป็นความคิดเชิงกระบวนทัศน์ที่ว่าด้วยสังคมในมิติความเสมอภาคและเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง สังคมไทยจะได้รับโอกาสในการพัฒนาการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์แบบกว่า ผู้ศึกษาจึงสามารถตอบใจหายได้ว่า หากผู้หญิงมีโอกาสเข้าร่วมทางการเมืองมากเท่าไร โอกาสจะพัฒนาประชาธิปไตยจะเพิ่มมากขึ้นตามสัดส่วน เพราะผู้หญิงก็คือ กลุ่มพลังของสังคมเช่นกัน การเมืองภาคผู้หญิงได้ก่อตัวขึ้นแล้วและกำลังเดินทางไปทางสู่ทิศทางแห่งความเป็นจริงในโลกการเมืองของผู้หญิงโดยเฉพาะผู้หญิงชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช